

Utbildningsinspektion i Västerskolan

Grundskola årskurserna 4–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Västerskolan.....	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Västerskolan och besökt skolan den 2-4 oktober 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolan intervjuades elever, personal, rektorerna samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Västerskolan

Västerskolan	Antal elever
Grundskola	594

Källa: Rektorerna i Västerskolan.

Västerskolan har elever från årskurserna 4–9 och ligger centralt i Uddevalla.

I Västerskolan finns två rektorer med var sina ansvarsområden där olika arbetslag ingår. Läsåret 2007/08 är skolans elever och personal organiserade i sex arbetslag. Ett av dessa arbetslag består av speciallärare, specialpedagog och lärare och arbetar i Oasen med stödundervisning.

Skolan har en profil med musik för årskurserna 4–9 samt en profil med bilingual education (en viss del av utbildningen sker på engelska) för årskurserna 7–9.

Skolan består av flera fastigheter där huvudbyggnaden finns i ett grönområde, vackert belägen på en höjd med utsikt över staden och västerhavet. Andra fastigheter inom skolområdet är en byggnad som kallas Vintergatan, en idrottshall samt en byggnad där musik- och slöjdundervisning bedrivs. I skolan finns också ett mediatek.

Skolgårdar finns på flera områden och därigenom har de yngre eleverna ringa kontakt med elever från de högre årskurserna.

Västerskolan tillhör skolområdet Norr-Väster. Eleverna kommer huvudsakligen från Unnerödsskolan och Sandersdalsskolan men skolan tar också i mån av plats emot elever från hela Uddevalla kommun, såväl till profilklasserna som till de vanliga klasserna.

Bedömningar

Samlad bedömning

Inspektörerna bedömer att Västerskolan behöver driva ett utvecklingsarbete som innebär att skolans uppdrag tydliggörs för alla i verksamheten. Rektorerna har här det övergripande ansvaret att så sker. Enligt rektorerna har ett arbete i denna riktning påbörjats bland annat genom att en omorganisation skett som ett resultat från uppföljning och utvärdering från föregående läsår.

Den officiella statistiken visar att eleverna i huvudsak utvecklar kunskapsresultat som är goda över tid och de flesta eleverna når de mål som minst ska uppnås i årskurs 9. Inspektörerna noterar att skolan år 2007 har lägre förväntat värde enligt SALSA. Tidigare har skolans resultat varit i paritet med det förväntade värdet eller högre. Skolan behöver uppmärksamma och analysera skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat men också när det gäller betygskvaliteterna VG och MVG. Arbetet med uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling måste omfatta samtliga ämnen.

De mål att sträva mot i läroplanen som anger vad skolans inriktning ska vara, behöver få ett större genomslag i Västerskolan. Intervjuer och lektionsbesök i Västerskolan ger en bild av en ringa variation av formerna för lärandet och skolans arbete måste inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och ska-

på ett lärande där dessa former balanseras och blir en helhet. Västerskolan lever inte till fullo upp till läroplanens intentioner avseende elevernas inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet. Skolan måste också klargöra för elever och deras vårdnadshavare vilka mål utbildningen har.

Skolan har överlag rutiner för särskilt stödbehov och en organisation som stödjer elevernas möjligheter att nå målen men insatserna måste på ett bättre sätt dokumenteras och följas upp. I skolan pågår ett arbete för att motverka kränkande behandling men arbetet är inte tillräckligt systematiskt och målinriktat och det aktiva värdegrundsarbetet varierar mellan arbetslagen och klasserna. Likaså måste likabehandlingsplanen medvetandegöras och förankras.

I skolans kvalitetsredovisning redovisas, i enlighet med bestämmelserna, verksamhetens förutsättningar och arbetet i verksamheten för att nå uppsatta mål inom flera väsentliga områden dock är skolans resultatuppföljning koncentrerat till ämnena svenska, engelska och matematik vilket inte är tillfredsställande då skolans kunskapsuppdrag även omfattar andra ämnen.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurserna 5 (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo94).
- Skolan gör inte någon systematisk utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 9 (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.2 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo94).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 § och 3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolan uppfyller inte förordningens krav på medverkan vid utarbetandet av kvalitetsredovisningen (4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Sättet att organisera skidresa innebär ett kringgående av bestämmelserna om en avgiftsfri utbildning (4 kap. 4 § skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Elevernas individuella utvecklingsplaner bör förbättras avseende innehåll och kvalitet.
- Undervisningen bör utvecklas så att den utgår från varje elevs förutsättningar och behov och att arbetssätt och arbetsformer i högre grad varieras och inriktas mot läroplanens strävansmål.
- Skolan bör arbeta för att öka elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning.
- Skolan bör utveckla rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning.
- Skolan bör säkerställa att det främjande och förebyggande värdegrundsarbetet omfattar all personal och alla elever.

- Rektorerna bör i högre grad ta ansvar för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen för utbildningen.
- Skolan bör förbättra det systematiska kvalitetsarbetet.
- Skolan bör organisera och informera kring undervisningen av elevens val så att syftet med elevens val tydliggörs.
- Skolan bör arbeta för att förbättra lärarnas insikter i de föreskrifter som anger målen för utbildningen för att de på ett professionellt sätt ska kunna utföra sina uppgifter.

Kunskaper

Resultat och utvärdering av lärandet

Läroplanen och de nationella kursplanerna fastställer vad alla elever ska lära sig i samtliga ämnen. Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem och som ger en grund för fortsatt utbildning. Den pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan ska utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt provas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder utvecklas.

Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

I Västerskolan finns vid inspektionstillfället ett förslag till en arbetsplan som bygger på uppföljnings- och utvärderingsfrågor från tidigare läsår. Den är sammanställd av skolledningen och är tänkt att ha som underlag för läsåret 2007/08 och kommer att utvärderas i arbetslagen under läsårets gång.

För varje ämne finns en kursplan. I kursplanen anges de mål som undervisningen ska sträva mot, och de mål som eleverna ska ha uppnått efter femte och det nionde skolåret.

I Västerskolan finns ett utvecklat system för att diagnostisera och dokumentera elevernas kunskapsutveckling i ämnena engelska, matematik och svenska. Eleverna i Västerskolan uppnår i huvudsak de mål som minst ska uppnås i de nationella ämnesproven, engelska, matematik och svenska, i årskurserna 5.

Tabell 1: *Andelen elever vid Västerskolan samt andelen i kommunen (i procent) som har uppnått kravnivån vid nationella ämnesprov för årskurs 5 i engelska, matematik och svenska läsåren 2005/06 och 2006/07.*

	Engelska		Matematik		Svenska	
	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07
Västerskolan	100	83	92	70	100	91
Kommunen	89	83	81	71	84	68

Källa: Kommunens sammanställning av resultat från alla Uddevalla kommuns skolor vid de nationella ämnesproven för årskurs 5 för läsåren 2005/06 och 2006/07.

Däremot redovisas inte något sätt för systematisk uppföljning och analys av kunskapsresultat i skolans övriga ämnen i relation till de kunskapsmål som anges i läroplanen och i kursplanerna.

Inspektörerna bedömer att skolan inte gör någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurserna 5. Inspektörerna vill påpeka vikten av att skolan därvid också analyserar de försämrade resultaten vid de nationella proven läsåret 2006/07.

Tabell 2: *Jämförelse mellan resultatmätt för åren 2006–2007 för elever i årskurs 9.*

Resultatmätt för elever i årskurs 9	Västerskolan		Kommunen		Riket	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Andel (procent) med fullständigt slutbetyg	88	80	74	75	76	76
Andel (procent) behöriga till gymnasieskolan	98	93	86	88	89	88
Meritvärde	224	216	199	198	206	206

Källa. Skolverkets officiella statistik.

Den officiella statistiken visar att eleverna i årskurs 9 under en följd av år uppvisar resultat som ligger över eller i genomsnittet för riket.

Dock visar skolan år 2007 enligt SALSA ett genomsnittsvärde under det förväntade värdet där hänsyn tagits till föräldrars utbildningsnivå m.m. Det finns också i vissa ämnen väsentliga skillnader i flickors och pojkars betygsresultat liksom när det gäller betygskvaliteterna VG och MVG. Vidare visar officiell statistik att andelen flickor som erhåller betyget MVG är avsevärt större än andelen pojkar exempelvis i svenska, bild och hem- och konsumentkunskap.

I intervjuer framgår att skolan inte uppmärksammar eller analyserar elevernas kunskapsresultat. Betygsresultaten diskuteras i en del ämnesgrupper men sammanställs och analyseras inte som helhet i skolan. Till en del, och inom vissa ämnen, följs undervisningen upp och undervisningsmål och metoder prövas, detta kännetecknar dock inte all undervisning som bedrivs.

Inspektörerna vill framhålla vikten av att skolan analyserar resultaten då de utgör en viktig del i arbetet med att pröva undervisningsmålen och att nya metoder prövas och utvecklas.

Inspektörerna bedömer att skolan inte gör någon systematisk utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 9.

Individanpassning och särskilt stöd

I Uddevalla kommun har Barn och utbildningsnämnden beslutat att alla barn och elever från förskolan och upp till gymnasiet ska ha en elevmapp. Denna mapp ska följa eleven genom åren i förskolan och hela skolgången. Den ska innehålla elevens individuella utvecklingsplan och annan dokumentation samt i förekommande fall exempelvis åtgärdsprogram. I kommunen finns en gemensam mall framtagen som underlag för den individuella utvecklingsplanen (IUP).

I Västerskolan genomförs utvecklingssamtal en gång per termin och vid utvecklingssamtalet skrivs den individuella utvecklingsplanen. Intervjuer med föräldrar till barn i Västerskolan visar att de är nöjda med den information de får av skolan, både fortlöpande och i samband med utvecklingssamtalet. Enligt rektorn och lärarna har skolan upprättat individuella utvecklingsplaner för samtliga elever. Vid intervjuer framkommer att eleverna i viss utsträckning är medvetna om vilka mål de skrivit i sin plan och att de får en kopia av utvecklingsplanen med

hem. De utvecklingsplaner som inspektörerna tagit del av tar huvudsakligen upp ämnena engelska, matematik och svenska samt elevens sociala utveckling. Vidare framgår att de är av skiftande kvalitet, bland annat avseende dokumentationens innehåll. Bland annat saknas i några av planerna en överenskommelse mellan elever, lärare och vårdnadshavare om vilka insatser som ska genomföras för att eleven ska fortsätta utvecklas mot de mål som satts upp.

Inspektörerna bedömer att elevernas individuella utvecklingsplaner bör förbättras avseende innehåll och kvalitet.

I skolområdet Norr-Väster finns en övergripande elevvårdsplan och ett elevhälsoteam med olika kompetenser. Dessa är fördelade på de olika skolorna och utgör ett mindre team i varje skola. I Västerskolan består elevhälsoteamet av rektor, skolsköterska, kurator, specialpedagog och studie- och yrkesvägledare. Elevhälsoteamet träffas en gång per vecka för uppföljning av klasser och elever. Av skolans dokumentation framgår att det finns rutiner för att kartlägga vilka elever som kan vara i behov av särskilda stödinsatser. Enligt elevhälsoteamet upprättas åtgärdsprogram för elever som är i behov av särskilt stöd. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av är av god kvalitet. I kommunen finns en central utvecklingsenhet som erbjuder psykologisk och pedagogisk kompetens och som vid behov kan hjälpa till med att göra utredningar. Inspektörerna bedömer att skolan har rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd.

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling.

Inspektörerna ser vid verksamhetsbesöken få tecken på att utbildningen utgår från varje elevs behov, förutsättningar och erfarenheter. Av iakttagelser vid klassrumsbesök och utifrån vad elever berättar så arbetar alla elever i klassen eller gruppen i huvudsak med samma uppgifter. Undervisningen tycks ofta vara styrd av gemensamma uppgifter och studier i läroböcker med arbetsböcker. Eleverna beskriver inom de teoretiska ämnena att föreläsning och reproducerande arbetsuppgifter är det vanligaste arbetssättet. Inspektörerna ser få inslag där eleverna erbjuds uppgifter inriktade mot läroplanens mål att sträva mot där de exempelvis får möjlighet att träna förmågan att kritiskt granska, formulera och pröva antaganden samt lösa problem. Få praktiska och konkreta resultat av sådant arbete var vid inspektionen synliga i klassrummen.

Inspektörerna bedömer att undervisningen bör utvecklas så att den utgår från varje elevs förutsättningar och behov och att arbetssätt och arbetsformer i högre grad varierar och inriktas mot läroplanens strävansmål.

Läroplanen fastställer också att eleverna ska kunna påverka det dagliga arbetet, ta ansvar för sitt lärande och i takt med stigande ålder och mognad få ökat inflytande över sin skolgång. Skolan ska, enligt läroplanen, eftersträva att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning. Undervisningen ska bedrivas så att eleverna, genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen, kan utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar. Efter samtal med personal och elever är intrycket att eleverna i Västerskolan i mycket liten omfattning deltar i val av stoff och arbetsformer med utgångspunkt i målbeskrivningar från läroplan och kursplaner.

Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att öka elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning.

Enligt skollagen ska elever som har svårigheter i skolarbetet ges särskilt stöd, och grundskoleförordningen anger att åtgärdsprogram ska upprättas när sådant behov har konstaterats.

Västerskolans organisation är utformad så att lärarna i respektive arbetslag har ansvar för ett antal klasser, där elevantalet är anpassat för att eleverna ska få god möjlighet att nå målen. Elever kan också under en period gå till Oasen och få stöd eller läxhjälp.

Enligt grundskoleförordningen ska stödundervisning erbjudas den elev som riskerar att inte nå målen i ett eller flera ämnen. Som tidigare framgått i denna rapport finns det vid skolan brister i den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling vilket gör det svårt att uttala sig om huruvida alla elever som är i behov av stöd också erbjuds detta.

Bedömning och betygssättning

Enligt bestämmelserna ska betyget uttrycka i vad mån den enskilda eleven har uppnått de mål som uttrycks i kursplanen för respektive ämne eller ämnesblock. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika nationella kriterier. Lärare ska också enligt läroplanen, vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Lärarna i Västerskolan strävar efter att åstadkomma en allsidig och kvalitetssäkrad bedömning. Som stöd för betygssättningen finns ämneskonferenser där erfarenheter till viss del utbyts med andra kollegor. Lärarna uppger dock i intervjuer och vid besök att de saknar övergripande diskussioner för hela skolan i frågor om bedömning och betygssättning liksom samverkan med andra skolor i kommunen kring detta. Vid besöket framkommer dessutom att lärare som anställs utan behörighet också sätter betyg utan att ha fått stöd eller handledning.

I detta sammanhang vill inspektörerna att skolan försäkrar sig om att samtliga betygssättande lärare är förtrogna med de bestämmelser som gäller för bedömning och betyg.

Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning.

Elever i skolan uppger, att det förekommer att lärare, även i årskurs 7, sätter betyg på prov. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att betyg i grundskolan inte ska baseras på enskilda prov, utan gälla för hela ämnet och att i årskurs 7 ska betyg inte sättas i något sammanhang.

Normer och värden

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att

förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

I Västerskolan finns det ett systematiskt arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. En del i detta arbete är skolans likabehandlingsplan. Planen kan dock inte anses motsvara en sådan likabehandlingsplan som den nya lagen kräver då den exempelvis inte tydligt och konkret anger vilka åtgärder som behövs för att främja likabehandling och förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling vid den här skolan. Vidare är de elever inspektörerna träffar inte medvetna om att det i skolan finns en likabehandlingsplan. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller lagens krav. Se vidare i den för kommunen övergripande rapporten.

Inspektörerna vill också påminna om 3 a § förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. som anger att uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen ska redovisas i kvalitetsredovisningen. Se Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling.

Flertalet av eleverna i Västerskolan upplever skolmiljön som trygg men det förekommer en del glåpord och språkbruk som gör att elever upplever kränkningar. De yngre eleverna berättar också att de känner otrygghet bland annat när de ska förflytta sig mellan skolhusen på grund av att allmänheten uppehåller sig i ”dessa områden”.

Skolans personal och elever berättar att under tidigare läsår har det funnits oönskade inslag, incidenter av rasistisk karaktär, som gör att skolan arbetar tydligt och brett på att det ska vara en trygg och lärande miljö. Rektorernas upplevelse är att skolan omgående tar tag i de saker som bedöms behöva det. Exempelvis har två skolvärdar anställts, skolan har infört ett återkommande lektionspass, Livskunskap, och skolan arbetar för att ordningsreglerna ska vara ett levande dokument. Dock framkommer vid samtal med elever, elevhälsan och personalen en tveksamhet om värdegrundsarbetet bedrivs kontinuerligt och omfattar alla elever och personal. De beskriver att det i huvudsak är de lärare som har lektionspasset ”Livskunskap” som bedriver värdegrundsarbetet.

Inspektörerna vill påpeka att skolan måste arbeta för att ingen elev ska känna sig kränkt. Inspektörerna bedömer att skolan bör säkerställa att det främjande och förebyggande värdegrundsarbetet omfattar all personal och alla elever och i detta arbete särskilt beakta elevernas otrygghet när de ska förflytta sig mellan skolhusen.

Ledning och kvalitetsarbete

Styrning och ledning

I Uddevalla kommun finns vid inspektionstillfället tre geografiska områden med förskola och grundskola. För varje område finns det en områdeschef som är chef för samtliga rektorer i såväl förskoleverksamheten och skolbarnomsorgen som skolan i området. Områdeschefen och skolledarna inom området utgör en

ledningsgrupp och träffas regelbundet för att diskutera och planera exempelvis ekonomi, kompetensutveckling och gemensamma utvecklingsfrågor. Genom områdeschefen får rektorerna information från förvaltningschefen. Förvaltningschefen träffar hela rektorsgruppen en gång per månad.

Staten har tilldelat rektorn en nyckelfunktion för utbildningens planering, genomförande och resultat. Rektorn ska vara pedagogisk ledare för skolan och chef för lärarna och övrig personal och ha det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de riksgiltiga målen. Rektorn har det övergripande ledningsansvaret för skolans verksamhet och ekonomi. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

I Västerskolan finns två rektorer med, som tidigare nämnts, var sina ansvarsområden. Inom ansvarsområdet ansvarar rektorerna för personal och elever i respektive arbetslag samt vardera en av skolans två profiler, musik och engelska. De har båda pedagogisk utbildning och erfarenhet. De samverkar och samarbetar i stor grad och elever och personal vet vem som är deras rektor.

Eleverna kan från och med årskurs 7, sedan ett flertal år tillbaka, välja en profil som innebär att en viss del av undervisningen sker på engelska, så kallad bilingual education. Undervisningen för dessa elever rymmer inte inom ramen för 2 kap. 8 § grundskoleförordningen. Enligt förordningen om försöksverksamhet med engelskspråkig undervisning i grundskolan får en kommun anordna försöksverksamhet med engelskspråkig undervisning utöver den undervisning som får anordnas enligt 2 kap. 8 § grundskoleförordningen. I försöksförordningen stadgas att delar av undervisningen i grundskolan får anordnas på engelska språket. Under den sammanlagda tid som sådan undervisning anordnas får högst hälften av undervisningen ske på engelska språket. Undervisningen i ett enskilt ämne får inte helt bedrivas på engelska språket. Enligt förordningen ska en kommun som beslutat delta i försöksverksamheten anmäla detta till Skolverket. Rektorn uppger att kommunen inte har gjort någon sådan anmälan. Vidare ska en kommun som deltar i försöksverksamheten kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten. Inspektörerna tar inte del av någon utvärdering som specifikt berör verksamheten med engelskspråkig undervisning. Inspektörerna vill påpeka att kommunen ska anmäla till Skolverket om deltagande i försöksverksamhet enligt förordningen.

Inspektörerna bedömer att rektorerna i stort tar ansvar för verksamhetens utveckling. Med hänvisning till de brister och förbättringar som påvisas i denna rapport under avsnitten, kunskaper, normer och värden samt kvalitetsarbete bedömer inspektörerna emellertid att rektorerna i högre grad bör ta ansvar för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen för utbildningen.

Kvalitetsarbete

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet med mera ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Skolans kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Västerskolan har ett i några avseenden systematiskt kvalitetsarbete. Som ett led i uppföljningen och utvärderingen upprättar skolan årligen en skriftlig kvalitetsredovisning även kallad verksamhetsberättelse.

I skolans kvalitetsredovisning redovisas, i enlighet med bestämmelserna, verksamhetens förutsättningar och arbetet i verksamheten för att nå uppsatta mål inom flera väsentliga områden. Den innehåller också till viss del analyser och resonemang om åtgärder för förbättringar för uppsatta mål. Exempelvis har som tidigare nämnts en omorganisering skett som ett resultat av uppföljning och utvärdering från föregående läsår. Inspektörerna har dock i denna rapport beskrivit att kunskapsresultat i andra ämnen än engelska, matematik och svenska inte redovisas, följs upp och utvärderas i skolan och följaktligen saknas en samlad bild av skolans kunskapsresultat i skolans kvalitetsredovisning. Vidare har inte redovisningen tagits fram i samverkan med eleverna.

Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordnings krav eller dess krav på medverkan vid utarbetandet av kvalitetsredovisningen. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Vid inspektionen framkommer det att lärarna inte upplever kvalitetsredovisningen som ett verktyg i det vardagliga arbetet. Enligt inspektörernas bedömning saknas det dessutom i skolan sådan kunskap om elevernas kunskapsresultat i alla ämnen att ett systematiskt kvalitetsarbete blir svårt att bedriva fullt ut. Det finns också anledning för skolan att diskutera hur kvalitetsredovisningen ska utvecklas för att vara ett stöd i det lokala kvalitetsarbetet. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra det systematiska kvalitetsarbetet.

Tillgång till likvärdig utbildning

I Västerskolan har eleverna i huvudsak tillgång till utbildning i den omfattning som ska erbjudas enligt de nationella bestämmelserna.

I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val.

Elevens val, i den mån det finns, innehåller skiftande valmöjligheter för eleverna. Eleverna ger ingen entydig bild av elevens val och en del elever berättar att de inte har elevens val. Det framgår inte heller på elevernas schema att de har ett sådant ämne. Rektorerne uppger dock att skolan har elevens val och att det ligger som studiepass eller block 1 på schemat.

Inspektörerna bedömer att skolan bör organisera och informera kring undervisningen av elevens val så att syftet med elevens val tydliggörs för eleverna och deras vårdnadshavare.

I detta sammanhang vill inspektörerna också göra skolan uppmärksam på att tydligt informera elever och deras vårdnadshavare i profilklasserna att skolans val tillsammans med elevens val utgör profilen.

Skolan måste vara observant på att utbildningen ska vara avgiftsfri för elever och att det endast får förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleven.

Inspektörerna erfar att skolan har ett system som möjliggör för eleverna att en gång per år åka på skidresa under skoltid. Elever som önskar delta beviljas ledighet och medföljande lärare beviljas tjänstledighet. De elever som avstår erbjuds undervisning i vanlig ordning. Föräldrar ifrågasätter vid intervjuer om skolan kan göra såhär, alla elever har inte råd att åka med på skidresan. Även personal och elever i kommunen har vid intervjuer frågat om det är tillåtet att anordna resor på det sätt som görs vid Västerskolan. Rektorerne uppger att de följer nämndens PM om Avgiftsuttag inom grund- och gymnasieskola (25-06). I promemorian anges, enligt rektorerne, under punkt 2 och 3: Föräldrar arrangerar aktiviteten under skoltid: Om föräldrar vill ordna aktiviteter under tid som är skoltid och skolan inte är arrangör måste varje elev beviljas ledighet. Personal som följer med måste begära semester/tjänstledighet. Rektorerne uppger vidare att de har en mycket aktiv och intresserad grupp föräldrar som vill fortsätta gamla traditioner med skidresa. Rektorerne anser att skolan ”inte driver frågan” utan att resan arrangeras av föräldrar och inte i skolans regi. Arrangemanget med att elever får begära lov och att resan utförs på skoltid, ser inspektörerna som ett sätt från Västerskolan att försöka kringgå bestämmelserna om att skolan ska vara avgiftsfri. Skidresan är en tradition och genomförs årligen. Skolans uppdrag är att ge eleverna undervisning/utbildning. Att uppmuntra elever att begära lov, för att eleverna ska få möjlighet att genomföra resor under skoltid under pågående termin, kan inte anses vara i linje med skolans uppdrag.

Inspektörerna bedömer att det innebär ett kringgående av bestämmelserna om att utbildningen ska vara avgiftsfri att varje år organisera skidresan på det sätt som beskrivits ovan. Se vidare kommunrapporten för Uddevalla kommun.

Resurser

Kommunen har enligt skollagen ansvar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna och ska se till att lärarna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för det offentliga skolväsendet, särskilt de föreskrifter som anger målen för utbildningen.

Flertalet lärare är pedagogiskt utbildade för den undervisning de i huvudsak bedriver. Som tidigare framkommit i rapporten undervisar dock lärare utan pedagogisk utbildning.

Det framkommer dock allt som oftast, i intervjuer och under verksamhetsbesök, att personalen inte har nödvändiga insikter i de föreskrifter som anger målen för utbildningen eller med läroplanens eller de nationella kursplanernas mål.

Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att förbättra lärarnas insikter i de föreskrifter som anger målen för utbildningen för att de på ett professionellt sätt ska kunna utföra sina uppgifter.

Lokalerna är ändamålsenliga och läromedelskvaliteten är god enligt inspektörernas iakttagelser och intervjuer med lärare och elever.

Inspektörerna bedömer att eleverna i Västerskolan ges förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen.

Datum	Ort
2008-05-08	Göteborg

Marie Karlsson
Thomas Nilsson